

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVŐPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettől, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj: öt hazában postisor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetéseknek lemondása tartónak. Bonyolult minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetésnek a szerkesztőségben és kiadól irodában. — Az előfizetési s a hivatalos pénzek a kiadól irodában. A lap szerkesztőségébe iródiába közlemények a szerkesztőség iródiába közlődjözze, Fried-ház 19. sz. alatt címzettnek.

Előfizetési feltételek: helyben hazhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Előfizetés: Érték évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt. 50 kr. Egy hónapra 1 frt. Előfizetheti helyben a kiadól irodában. Keltai Imre nyomdájában, aztán Telogdi K. Lajos és Ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivatalokban.

Debreczen, április 5.

Semmit sem hallhatunk oly gyakran az ellenzék szemrehányásai közt mint ezt a szót: „muszka barátság.”

Ha kormányférfiaink nem mennek fejökkel vakon a falnak, hát az muszka barátság!

Ha nem rohantunk bele a háborúba akkor, mikor egész Európa közvéleménye ellenünk volt, mikor a bolgársági vérontások hire föllázította a török ellen a szabadság és a humanizmus minden barátját, mikor minden angol városban zajos négytűlesek követelték, hogy ki kell tizni a törököket Európából s ki kell tizni azokat is, a kik a törököt pártolni merik, mikor az őz Garibaldi arra buzdította honfűrsait, hogy ragadjanak fegyvert a keleti kereszténynek fölzsabadítására, mikor a francia lapok, élükön a Gambetta „Republique Française“-al mindnyájan át-meg-át voltak hatva a délszlávok iránti rokonszenvtől s az irántunk való ellenszenvtől — ha akkor, mikor ilyen volt az áramlat europaszerte, Andrassy és Tisza nem siettek oktanal észszel kardot rántani, hát az csak muszka barátságból történt!

Ha elég óvatosaak voltak nem kapcsolni létélüket egy elvesztett ügyhöz s föntartani a monarchia cselekvési szabadságát, hát az persze csak muszka barátság volt!

Ha a sen-stefanoi szerződésben földig tiport s három darabra szétszakított török birodalomnak a berlini kongresszus visszaadta legalább az eléptet rongyok egy részét s képessé tette arra, hogy tovább éljen, hogy újra megszilárdíthassa magát, hát az is muszka barátság volt!

Ha Kelet-Rumélia vegyes megszállásával Andrassy módot akar nyujtani a portának, hogy vérontás és erőszakos rázkódások nélkül birtokába juthasson a tartománynak, melynek különben csak vérszék után vagy sehogyan jutna birtokába, ha az európai hatalmak csapatainak kíséretében vezetik be a török hadsereget Keleti-Ruméliába, az is csak muszka barátság!

Minden csak muszka barátság. Történhetik akármí, a mi ellenzékünk befogja szemeit, bedugja füleit, nem akar se látni, se hallani, ő tudja már, hogy mindaz, a mit Andrassy és Tisza elömutatnak, csak szemfényvesztés, mindannak, a mit cselekednek, célja, vége csak muszka barátság.

Ugyan kérem, ha már olyan szörnyű nagy barátságban vagyunk a muszkával, hogy fér az össze, hogy épen akkor, midőn Sz. Pétervárot a német követ Vilmos császár s a muszka czárnak szövetségére toasztoz, a mi nagykövetünk Károlyi gróf egy londoni banketen Anglia és Ausztria-Magyarország szövetségére emeli poharát?

„Az én itteni jeleltem, — ugymond — mint Ferencz József császár és király, Anglia barátja és szövetségese nagykövetének, látható jele a nemrég bekövetkezett históriai eseménynek. A befeszett tény megerősítéa a régi barátság kötelekeinek, melyet a két ország mint fegyvertársak a multban nem egy dicsőséges harczmezőn megpecsé-

teltek és melynek kötelekeit szorosabb-ra fűzték. — Az egyetértés Anglia és Ausztria-Magyarország közt szükségképen megakadályozza a háborút és nem idézi azt fel. A két ország kölcsönös érdekei mai napság biztosabb alapja a közös actiónak, mint a legteljesebb védés dacz-szövetség. Anglia és Ausztria-Magyarország törvényes céljainak hasonlósága és ugyanazonossága ezért továbbra is megszilárdítja az szövettséget, mely a két ország érdekein alapszik, melyet két nagy államférfiu megkötött és két felséges uralkodó helyeselt.”

Hát hogy illik ez bele a muszka barátságba? Erre tessék felelni.

— Ghyczy Kálmánnál az apr. 2-iki ülés végével a képviselőház alelnökei, a házny és jegyzők megjelentek. V a r a d y Gábor meleg szavakban tolmácsolta a maga és társai érzelmeit; elmondá, hogy lemondása reájuk mint volt tisztársaira annál súlyosabban nehezedik, menél több alkalom volt részeseit bícs tanácsaiban s reményének adott kifejezést, hogy nem sokára ismét fogják őt ödvözölni a képviselőházban. Ghyczy meghatottan válaszolt. — Elmondá, hogy visszalépésének egyedül oka az agg kor; csaknem 50 évi nyilvános működésre tekinthet vissza s azt hiszi, igényelheti magának a megpihenést. Ezután megköszönte volt tisztársainak szeretetét és bizalmát, szívélyes köszörintéssel vált el tőlük.

Ghyczy a szabadelvű pártot kívül az egyesült ellenzék és függetlenség párt körében is megjelent, mindentűt a legnagyobb tisztelettel fogadtatván. A szabadelvű párt Szontagh Pál, az egyesült ellenzék br. Bányhid Béla, a függetlenség párt Gáspár Lajos vezetése alatt küldöttsegüket menesztettek Ghyczy Kálmánhoz bucsutisztelegés végett.

— A magyar állam hitele, melyet az ellenzék oly tönkrejutottnak hirdetett, napról napra örvendtesen emelkedik. A magyar arany rente árfolyama már 89-ét érte el s általánosn ugy hiszik, hogy még feljebb fog emelkedni.

— Ó felsége megengedte, hogy a szerb egyházi kongressus május hó második felében Karlóczára összehívassék. A vallás-és közoktatási miniszter a patriarkát, mint a kongressus bizottságának elnökét értesítette ezen elhatározásáról.

Országgyűlés.

A képviselőház ápril 3-án letárgyalván s elfogadván az észak-nyugoti vasút kiépítésére vonatkozó törvény megszűntetéséről szóló tjavaslatot, következett az elnökválasztás.

Beadott összesen 218 szavazot. Közte üres volt 31. Szlavy kapott 174 szavazatot, 13 szavazat egyesek közt megosztott. Elnök tehát Szlavy Józsefet jelenti ki megválasztott elnöknek, ki a házny kíséretében megjelent a teremben és elfoglalva az elnöki széket, csinos beszédben köszönte meg a nagy kitüntetést, kérve a ház támogatását.

A tegnapi ülésen adta be jelentését a miniszterelnök a S z e g e d e n t ő r t é n e n d ő i n t é z k e d é s e k r ő l, melyet kivonatan külön cikkekben közölünk. Ezután a ház köszönetet mondott a külföldnek a szegedi szerencsétlenség alkalmából nyujtott segélyért.

A különböző kérvények letárgyalása után Szlavy elnök Madarász József felszólására kijelenti, hogy a horvát-magyar regnicolaris bizottság májusban újra összeül s így nem való az a hír, mintha csak öszkor venné föl tárgyalásait.

Végül Tisza Kálmán felelt Eötvös Károly interpellációjára, ki előzetes felvilágosítást kívánt a kelet-ruméliai vegyes occupatio iránt. A kormányelnök a ház derűltésge közben kijelentette, hogy ily ügyben előzetes felvilágosítást nem adhat s utal e tekintetben Angliá-

ra, hol ép a ma érkezett táviratok szerint hasonlóan nyilatkozott a kormány. A ház nagy többsége, még az egyesült ellenzék is tudomásul vette a kormányelnök választát. Ezzel a ház elnöke bezárta az ülést, boldog ünnepeket kívánva a háznak.

Tisza Kálmán beszéde

a szegedi kérdéstárgyában.

T. képviselőház! Tett nyilatkozatomhoz képest kötelességem ismerem előadni azokat, a mik a szegedi katasztrófa következtében eddig történtek és így általában nyilatkozni azok iránt, a miknek meggyőződésem szerint a közelebbi időkben megtörténnük kell. Mindenekelőtt konstátálni kívánom azt, hogy az adakozások ugy beföldön, mint külföldön a szegedi és általában a tiszavidéki károsultak részére oly nagy mérvben folynak, a mi minden emberbarátnak, ugy mint minden hazánknak köszönetét és elismerését megérdemli. A tegnapi napig, részint készpénzben, részint más értékekben és váltókban a belügyminiszterhez 857 ezer és nehány frt folyt be, a miiben igen sok nincs benne a befolyt összegekbe, ugy hogy azt hiszem, nem tévedek, ha nyilatgom, hogy az eddigi adakozások sok máris elérték az egy millió forintot. A pénzekre nézve megjegyzem, hogy azok az állampénztárban vannak elhelyezve s lesznek mindaddig, míg a pénzbeli segélyezés ideje elérkezik. Azonban a napi szükségletekre, élelemre, ruhára stb. . . kellő utalványzások történnék.

Szeged város tisztviselőinek fizetését ápril havában fedezni nem levén képes, egy nem nagymérvű hitelen részesíttem, mert méltánytalan volna, hogy épen azon tisztviselőnek ne kapjanak fizetést, kik különben is annyi kát szenvedtek. — Hogy a szegedi pénzüntézetek állam garantia mellett 1.200.000 frt 5%-os hittel nyertek, erről a t. ház már értesítve van.

A gátzakadás betömése égető szükségé vált, mert a víz azóta az egész vasuti töltést elvívén, már medret is vajt rajta magának, s folytonosan több viz ömlik át. E czélból a kormány ott megjelent vállalkozók egyikével a gátak helyreállítása iránt egységessé lépett, mely mintegy 600.000 frtba fog kerülni. — Milyenlét a víz további beömlése el lesz zárva, azonnal vezek kipumpolását. — E czélból a közlekedési miniszter már leküldte az államasuti gépjárv igazgatóságát, s lesz intézkedve, hogy legalább 100 db gőzvel dolgozó szivattyú működhessek, s ezenkívül a kormány Angliából két nagyobbüzert szivattyút rendelt meg.

Ezeket kívül eljött az ideje, hogy a segélyezés módjáról s Szeged felépítéséről is gondoskodjunk.

A segélyezésre nézve, midőn a honvédelmi miniszter közelebb Szegeden volt, megtette az intézkedéseket, hogy a szegedi lakosság vagyonsága, kárvallása, foglalkozása s keresetképpessége szerint elkülönítve, öszszerlessék, a mi annak érdekében nagyon meg fogja könnyíteni a segélyezéssel foglalkozó bizottság munkáját.

Az építkezéssel nehezebb lesz boldogulni, mert nagymérvű építkezésekre lesz szükség. Több oldalról felmerült az a nézet, hogy alkalmatlan kellene azon építkezési módot, a mely hazánk felvidékén nagy mérvben alkalmaztatik, ugyanis, hogy a házak oszlopokra deszkákból kellő betapasztással építtessenek, a mely építkezéssnek egyfelől megvan azon előnye, hogy a víz által a házak egyhamar le nem rombottnak, másfelől meg azon előnye, hogy a mennyire én hazánk egyik nagybirtokosától, a ki egy igen nagy faültetést tulajdonosa, Popper úrtól tudom, ezen mód talán lehetővé tenné öszig 600, talán 1000 ilyen házat készen Szegedre állítani. Azonban ezen építkezési mód mégis annyira elűt azon vidék népének szokásaitól, hogy én e részben intézkedésben most arra szorítottam, hogy felkérem azon t. urat, hogy néhány nap alatt küldjön le két ilyen házat Szegedre és azokat az ott megjelölendő helyeken állíttassa fel.

Itt van továbbá az árvapének kérdése.

mon a tömérék kiadás, a roppant lakbér, a segédek, a bélyeg. . . Néha azt sem tudom, hol áll a fejem!

— Ej, ej, pedig azt beszélük az emberek, hogy ma-holnap milliómos leszsz.

— Az emberek bolondok. Ha valaki pontosan megfigyeli a házbért s nem marad adós a szabójának, hát már mindjárt milliómos.

— Minden banknál, minden pénzüntézetnél ott vagy; mindentűt olvashatni a nevedet; jogügyi tanácsos, választmányi tag.

— Mit tegyen az ember, ha bevásárljat azok az ügyvédek? Jövedelem csekély, elfoglaltatás nagy. De hát a magamforma szegény ember ugy gondolkozik: ha nem curran, csempen. Az az egy pár krajczár, a mi marad, az is jobb, mint semmi. Aztán a tisztelt, becsület! Főleg azért is teszem, hogy az ember egy kis névre tegyen szert.

— No talán mégsem megy olyan rettenesen rosszul a dolgod, Jancsi, — viszonáz Várday Rudolf, — hogy néha-néha ne segíthetné a jó barátaidon?

— Hiszen bár tehetném! — sopánkodék az ügyvéd. — Es nekem tőképen, melyen tisztelt barátom! Hiszen oly sokat köszönhetek neked. Kész volnék szolgálai igazán tisztá-

A mennyire eddig megtudnom sikerült, Szeged városában mindössze 300 ezer frtnyi árvapénz volt házakra betéblázva. Ezen árvapénzek közül, valami 60.000 frt van oly házakon, melyek ma is állanak és remélhetőleg állani fognak; körülbelül 240.000 van oly házakon, melyek romban hevernek. Itt is első feladatomnak tartom arról gondoskodni, hogy azon árvapénzek kellően biztosíttassanak, de az adakozóknak is idő engedtessek kötelességeit teljesítésére.

Mindenzen czélok elérésére a municipiumokat igyekszem igénybe venni, s ha a husvéti szünidő alatt bezonyulna, hogy erélyesebb intézkedések kellően biztosíttassanak, kéri fogom Szegedre nézve, hogy a municipialis törvény 5-6 hónapra függesztessék fel.

Mert én azt tartom, hogy megengedni azt, hogy Szeged városának rekonstrukciójára rosszul, hiányosan vagy késedelmesen vezetessék, semmi esetben és semmi szín alatt nem szabad. Hazánknak egyik legnagyobb, második magyar városának megmentéséről van szó. Rendkívüli intézkedések, rendkívüli erély kifejtése okvetlenül szükséges. A t. ház teljes joggal követelheti a kormánytól, hogy ez irányban mindent mindent megtegyen, s én bizom benne, hogy a t. ház, mely ezt megkövetelheti a kormánytól, neki a szükség beálltával erre az eszközöket is meg fogja adni. (Átallós, élénk helyeslés.)

Egyházmegyei közgyűlés.

— Apr. 3. —

Nyíry Péter esperes és Móricz Pál segédgondnok távollétében L a y Lajos mint legidősebb világi tanácsbíró nyitotta meg a gyűlést.

Felolvastattak az 1878. évi egyházi és iskolai adatokról, a lelkesgyámintézetekről s takarmánymagtról szóló esperesi előterjesztések. — Eddig eladott életneműkára 756 frt, és 30 köböl róz töke. Következett a számvévi küldöttség jelentése. a) Egyházmegyei felkész-gyámintézeti és könyvtári pénztárakról. b) Az esperesielg kezelt pénzekről. c) A taunitó-gyámintézeti pénztárról. A tanítókat a 8%-hoz alkalmazkodásra utasították. A megbízott küldöttségnek a zsinati előmunkálatok feletti véleménye egészen elfogadott. Apróbb módosítások mellett lényegesebb változás a zsinati előmunkálatokhoz: hogy az egyházi főtanács elvetették s a hivatalnokoknak a sz. háromság egy Istenre esküvése követeltetik.

Lelekesválasztások. a) Péterszegben Varga Bálint nem erősített meg. Békéinek nem volt joga lemondani, be kellett volna vártni a fellebbezett elválasztása ügyében hozandó egyházközléti végzést. b) Konyháron Kálmán helyi Imre egyhangu elválasztása megerősített. Józsi lelkeszintanói állomás szándékait felállítása tudomásul vétetik. Arról tudomást szerzeni, hogy az egyház bir-e biztosítással a tisztántal reform. középiskolai tanáregyesület alapító tagjai sorába lép. Ezeket kívül több kisebb fontosságú ügy nyert elintézését. Végül a jegyzőkönyv hitelesítésére küldöttség neveztetett ki.

A b-nyujtali vallási mozgalom ellen a lelkes és presbiterium orvatos és tapintatos ébersége felhivatik. Ha szükség lesz rá, esperes ur által Némethi Lajos és Beke Mihály kiküldendő.

Az egyházker-re egy egy évre s hivatalos kor szerint küldendő képviselők napdija 3 frtban állapittatik meg. 1879-re képviselők: Nagy Pál és Bernát István. Az egyházmegye a tisztántal reform. középiskolai tanáregyesület alapító tagjai sorába lép. Ezeket kívül több kisebb fontosságú ügy nyert elintézését. Végül a jegyzőkönyv hitelesítésére küldöttség neveztetett ki.

Kiállítási levél.

Székesfehérvár ápril 3.

Ó fensége József főherczeg vednöksége alatt fogantatottot eszme immár beteljesedésekn indult.

A székesfehérvári országos ipar-, termény-

és állatkiállítás részére az itteni m. k. mén-

telep és városi lövölde helyiségében az állatkiállítási munkálatok, ideiglenes épületek s pavilonok emelése lázas tevékenységgel foly.

Az indóház mellett elnyúló tég téren, mely a gazdasági gépek számára tartatik fenn, a méntelep fő épületében, melyben a műtremekek, főnyomó gépjárművek, műszaki tervek és fényképek helyeztetnek el, ugy a termékek átalakított hosszú istállóban, melyekben a butor-ipar, erdészeti, gazdászati, nagy ipar és bányászati helyzetik el, mindentűt furnak faragnak s a munkás kezek mintegy varázstütre szinte bízhetetlen művelnek.

Gróf Zichy Jenő a kiállítás tevékeny elnöke, leike az egész műnek, semmi fáradságot sem kímélve — sokoldalú elfoglaltsága mellett — valóban önfelelőzessal vezet a munkálatokat. Az idegent karontgva, a legnagyobb készséggel magyarázza meg az egyes épületek czéljait, el nem mulasztva ugyanekek a szükséges utmutatásokat megeni munkavezetőnek.

A kiállítás iránt felkeltött érdeklőség szintén neki köszönhető. Bejárta az ország minden vidékét, a miniszteriumok, hatóságok és társulatok részvételt biztosítá, az egyesek biztatására bizottságokat alakított s ma már oda jutottunk, hogy annyi a kiállító, a megnyitinek helyet alig találhatunk.

Az eddigi bejelentések után itélve (4000 mfdet igénylő 2400 bejelentő, — 8 külön pavillon és 12 collectiv kiállító) a kiállítás fényes leend, melynek szakszerű ügyes rendezéséért Rubin ismert neve kezesség, a ki a kereskedelmi miniszterium által ugyane czélból küldetett a mult évben a párisi világkiállításra.

A kiállítás 5 hétre van tervezve, máj. 10-től június hó 15-ig.

A fővárossal való könnyű vasuti közlekedés, a kiállítási térnek az indóház melletti közel fekvése s a látogató közönség érdekében elkövetett minden intézkedés reményfien engedi, hogy a kiállítás a várakozásnak megfelelőleg sikerülend.

Jövöre többet.*

K. D.

Az uzsora-kérdés.

Nemcsak minket foglalkoztat az, hanem most tárgyálják a német birodalmi gyűlésen. Két indítvány tétetett az uzsora meggátlása szempontjából; az egyik a centrum, a másik a konservatív részéről. Ezen utóbbi egy 21 tagu bizottságot indítványoz kiküldetni, mely az uzsora megakadályozására javaslatot terjesztena a birodalmi gyűlés elé.

Többen vettek részt e kérdés tárgyalásában. Reichensperger a kamatmaximum megállapítását és az általános váltóképesség korlátozását hangsúlyozta. Kleist-Letzow a bünügyi törvényhozás útján kívánta az uzsora viszszelelést lehetővé tenni, mit több szabadelvű párti szónok is helyeselt. A szabadelvű párti szónokok az indítványoknak bizottsághoz való utasítását pártolták, mi minden esetre érdekes jele az idők és nézetek változásának. A nemzeti szabadelvű pár szónoka, Dreyer, azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a német bíró, ki a szabad bizonyítási rendszert használhatja, a büntető eljárás terén megfeleltel feladatának az uzsorások visszaéléseinek megtorlásában. A kormány színtelen kijelenté, hogy nagy érdeklődéssel viseltetik ezen kérdés iránt.

Az „egyetemes postaegyesület“ határozatainak életbe léptetése.

Az „egyetemes postaegyesület“ folyó évi április 1-én lépvén életbe, az egyesületi országok az átszállítási (transit) díjtétel szerit két csoportra oszolnak.

I. Csoport.

Az összes europai országok; Afrikából Algírnia (mint Franciaországhoz tartozó), Egyptom, a Marokkóban levő spanyol telepek, vegre Tunis és Tripolis; Amerikából Északamerika

* Szivesen vesszük. Szerk.

zette neki az első ügyvédi klientélat is. Várday Rudolf protegátia, ajánlotta mindenfelé, az ő ajánlataira nyert alkalmazást egy taktarékpénztárnál, később egy másik, egy harmadik intézetnél. Ö tette ez embert semmiből valamivé, helyet csinált neki a társaságba, barátjának hevezé az egykori rongyos töt deakot, ki hajdan csizmát tisztított neki; lehetetlen, hogy ez ember, bármily sivár, ridg kedély, lehetetlen, hogy hiát ne érezzen iránta!

Miskovecz János ügyvéd ur lelkeben azalt szinten a mult emlékei villantak át. — Estébe jutott ifju kora, a gyermek évek, melyeket keseri nélkülözések közt töltött, aztán az idő, mikor volt már mit ennie, de mikor a kegyelemkenyeret megkeserítette minden nap az öreg kevély Várday. A szegény fölfogadott töt deák a konyhában evett a cselédekkel s csak midőn a hatodik osztályba lépett, akkor koptott helyet az uri asztalnál, ha azonban vendégek voltak, olyankor még asztán is segítnie kellett a fölsozogató hajdunak, ételt körülhordozni, tányérokot váltani.

Sápáti, sárnga arcza erre a gondolatra még most is kipirult. Mérgesen öszszerintotta fogait. (Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcaja.

A méltóságos ur. Elbeszélés. Irta: Vértési Arnold. (Folytatás.)

IV. Várday Rudolf még egyszer variálta a fölvetett tárgyat. — Epen jókor jönne egy kis örökség, soha sem érkezhettek pénz alkalmasabb időben. S mialatt ajka nevetre ejtette ki e szavakat, szeméi fűrkészőleg fordultak az ügyvéd arczára. De nem sok biztatót találhatott ott, mert csakhamar kedvetlenül fordította el tekintetét s erősen kezdte rágni szájában a szivart.

egyesült államai, Canada és Newfoundland; északi Oroszország és Törökország ott lévő birtokai.

Az osztrák-magyar monarchiából e csoportba szülő levelezések postadja bérmentés esetében a következők:

a) levelek 15 grammonként . . . 15 kr.
 b) levelező lapok darabonként . . . 5 "
 c) nyomtatványok 50 grammonként . . . 3 "
 d) áruminták 50 grammonként . . . 3 "
 e) egy-egy küldeményért azonban legalább 5 " üzleti papírok 50 grammonként . . . 3 "
 egy-egy küldeményt azonban legalább . . . 10 "

E csoportból az osztr. monarchiába érkező bérmentetlen levelek díja 15 grammonként . . . 20 "

Ugyanezen díjak alá esnek a Törökországnak és Levantének azon helyeire szülő és illetéges onnét érkező levelezések, a hol cs. és kir. postahivatalok vannak, továbbá az Oroszországba és Chinába vagy onnan közvetített levelezések, míg a Bombay-on át Persiába és Suez-en át Chinába szállított levelezések a második csoportban megállapított postadíjak alá esnek.

(Folyt. köv.)

Napi hírek.

Előfizetőkhez! Felkerjük t. olvasóinkat, hogy előfizetéseik apr.-jun. i évnyegyre meliőbb megújítani sziveskedjenek.

Polgármesterünknek a városi tanács határozata folytán Szeged város polgármesteréhez intézett azon iratára, mely szerint Debreczen város hatósága a borzasztó árvíz következtében születénné vált 4-10 éves gyermekek közül harmincz vagyontalán árvát nem- és vállalkótlanság nélkül, most vagy később, egyenként vagy összesen véglegesen elvállalni kész leendő, következő válassz érkezett: „Emberbarát nemes értes által sugalt sorait vettem magyagódnak, melyekben Debreczen város tekintetes hatósága 30 gyermek átvállalását tudatja. Fogadják ezen pártalan és humanus ajánlatát előleges köszönetemet s méltóságos tudomásul venni, hogy mihelyt a jelenlegi zűlélt viszonyokból annyira kibontakozott városunk, hogy elmenekült népe s segélyre igényt tartók jelentkeznek, jóakór ajánlatát igénybe venni bátorodom. Debreczen város egyes lelkü hatóságának ímetelével önzinte köszönetem nyilvánítása mellett marok Szegeden márt. 31 1870. Nagyságódnak alázatos szolgálja Pálffy Ferencz n. k. polgármester.”

A szegediek részére polgármester ur a tegnap napon 845 frt 30 kr. 5 cs. aranyat, egy 20 markos aranyt s 15 régi huszárkuldött el.

A szegediek részére külföldön még folyvást nagy összegeket gyűjtenek. Az érdeklődés nem hanyatlik, sőt fokozódik. Különösen

hangosan nyilvánul a részvét Párisban, hol a Beust által rendezett hangversenyek igen szép jövedelmet hajtottak s hol művész hazánkban Zichy Mihály tündeti ki magát különösen bugyikodása által. Amerikában Gerster Etelka és Reményi fognak hangversenyt a szent czele. A londoni lord-mayornál már százezer forintnál több összegyűlt. A német fejedelmek közül legközelebb a bajor király adományozott 3000 s a württembergi király 2000 márkát. Még Szerjében is volt hangverseny a szegediek javára.

A műkedvelői előadások melyeket május hóban a helybeli négyzet és jogászsegélyző egyeslet fognak rendezni, következő sorrenddel tartatnak meg: Első nap, „A házasság politikája” és „Nyolczdik pont” 1-1 felvonásos vígjátékok; második nap „Sziget a szárazon” vígj. 1 felv. és „A szörnyeteg” szintén 1 felv. A szereplő személyek következők lesznek: Dragota Csorba Tekia és Sárosvy Lászlóné urnok, Telegdy Szeréna, Fáy Mariska, Szesztina Piroksa és Áron Ilka kisasszonyok, Hegedűs István Oláh Károly, Dalmy László, Rickl Antal, Vecsey Imre, Perczel Ákos, Sepsy Dezső, Vastagh Frigyes és Kovács Gyula urak.

Mandokyné jutalmajáték a meg-megújuló tapon kívül a nézetéről szép koszorút s bouquet-t kapott; a szinpadon pedig Traversz nyújtott át Debreczen város márpártól közönsége nevében egy virágokbórtát s koszorút, melyekhez egy szép ezüst szelencze és gyümölcstartó volt csatolva. A pénztárból részére jutott 120 frt. Valóban szép nyilvánulása az elismerésnek kedvelt opera-énekesnő irányában.

Egy embertelen téttről értesülünk. Egy helyben hivatalnoknak két kis gyermeke fekszik híműben s ayaikat ki kellett tenni, mert azoknak nem fűtöket, egész télen nem lévén tisztítva a kemény. A háziur a hivatalnok ímetelt sürgetésére végre megígerte, hogy kitisztítja a keményt; azonban nem teljesítette ígeretét s midőn a miatt lakója szemrehányást tett, durván reá támadott arra, sőt annyira megfélemlített magáról, hogy két rendőrt hívott be az utcáról s be akarta kísértetni a hivatalnokot, a mit csak a többi lakó érlely közbe avatkozása akadályozott meg. — Jó lesz, ha a kapitány hivatali ügy esetekre névze utastitást ad a közrendőröknek, nehogy valaki magán bosszúból bekísértethessen egy becsületese embert.

Bücsünilylatkozat. Midőn tőlünk nem függő körülmények következtében e nemes városból távoznak, nem tehetjük azt a nélkül, hogy — miután más alkalom nem nyújtott számunkra a bücsüvételre — a helyi lapok útján köszönetet ne mondjunk e nemes város lelkis közönségének számtalanszor nyilvánított kegyelért és rokonszenvéért. Egyetlen óhajunk, hogy kegyeskedjenek bennünket beemes emlékekben megtartani, valamint mi is az itt töltött rövid időt életünk legszébb perczai közözszámítjuk, soha sem feledendők s ha a sors

ugy hozná magával, újból a legnagyobb örömmel ajánlandjuk fel szolgálatainkat. — A legmelyebb tisztelettel Lászy Vilmos és Lászy n. é. t. t.

Weinstein Miksa rabbi-jelölt, ki már városunkban több ízben tartott felolvasást, ismét szándékozik egyet tartani a városban nagytanács termében, ünnep hétfőjén, azaz a hó 14-én. „A zsidók végnapjai Spanyolban” lesz felolvasása tárgya. A jövedelem fele részé a szegedi vész ákalmával özsemmelt izraelita népiskola felépítésére, másik fele pedig az általános károsultak javára fordítatik.

Köszönetnyilvánítás A deb. takarékpénztár tes. közgyűlése a debreczeni kereskedői körház részére 20 frtot adományozván, kedves kötelességének ismerem ezen kegyes adományáért hálás köszönetemet nyilvánvosan is kifejeztem. Debr. 1879. apr. 5. Szepessy Antal a ker. sk. testület elnöke.

A legátio-választás a husvétii ünnepekre csütörtökön tartott meg a főiskolában. Ezuttal 164 helyre megy ünnepkövet. Helybeli legátiosok lesznek: H a j d u Zsigmond senior, K i s s Bertalan és S z a b ó Lajos esküdfelgyelők.

Gyöngyösi Balintné részére B u z a s Elek ur szerkesztőségünkhöz 1 frtot küldött. Illető helyére juttattuk.

Névváltoztatás Jakab Mihály helybeli lakos vezetéknevet belügyminiszeri engedéllyel „Szucs”-re változtatta.

Talált tárgy. Jemsi István alkarp. urnál egy esernyő van letéve, mely az utcán találtatott. Tulajdonosa u. o. jelenkezhetik.

A keresztényi egylettől még folyvást megrendelhetők almafák, díszbokrok s különösen nagyobb mennyiségben fiatal akácok, ugyancsak az egylett tenyész-házában kaphatók cseresep nyíló virágok, kültetni való rózsafák.

Foltény Vilmos szintársulatunk veterán tagjának jutalmajátékát f. hó 10-én lesz. Ez alkalommal egy új darab kerül színe: „Csese Panna”, eredeti népszimű 3 felv. 4 szakaszban, írta b. Paczona Antal. Régi ismerősünk sokkal kedveltebb a közönség előtt, mintsem hogy felesleges ne volna őt bővebben ajánlani. A ki annyi sok élvezetes órat szerzett eredeti alakításával közönségünknek s kit oly ritka fáradságosság, sokoldalúság jellemez, méltán megérdemli a pártfogást.

Szathmári Árpád kitűnő komikusunk második jutalmajátékát e hó folyamánam lesz. Három darab kerülend szüre ez alkalommal: „Az oroszán erbedése” és „Izabella” 1-1 felvonásos operette-ek, s egy később megállítandó bohózat.

Az uszorosok ellen a legfelsőbb katonai hatóságok erélyesen lépnek fel. A katonatiszt karnál ugyanis a 300 frtot meghaladó tiszti fizetés foglalás alá vehető; most a nálunk érvényben lévő eljárást fogják alkalmazni, mely szerint csak a 600 frton felüli fizetésnek egy harmada vonható foglalás alá. A katonai

hatóságok továbbá meg akarják akadályozni azon nagy visszárdást, mely a tiszti becsületesség felhagyásával elkövetetik. Eddig ugyanis az a szokás volt gyakorlatban, hogy ha valamely adósság, melyre a tiszti becsületesség irásban kötötte le, a katonai hatóságnál bepanaszoltatott, a tiszti kénytelen volt lemondani és adósságát a tiszti kar fizette ki. A hadügyminiszeriumban most egy rendelet készül, melyben azon kötvények, melyekben a tiszti becsületesség költötték, a katonai hatóságok előtt érvénytelenné nyilvánítatnak s a hitelzők a rendes perutrá utasítatnak. Egyuttal azonban a hadügyminiszerium meg fogja tiltani, a rang elcsúszás büntetése alatt, a tiszti becsületességnek lekötését kölcsönügyleteknél.

Madarász János, a jözetteri rablógylkos elfogatásáról következő újabb részletekről értesülünk: Nagy János aradi rendőrfőhadnagy ismerősével véletlenül találkozva, megmutatta neki a gyilkos arczképét s ez jéved ismert fel benne egy vendéglőben mulatni látott egyént, mire elindultak keresni, de sikertelenül. Este a főhadz, a mint műhelye ajtajában állott, meglátja emberét a mellettök levő szivaros-bolha bemeni. Lélekzavarkada szaladt erre az átellenes színházépület felé, s ott az szolgálatot tevő rendőrközegnek kiáltva mondta: Oda át van az üldözött rablógylkos, a Madarász! és aztán a Husserl-féle szivarosbolt ajtajához vezette a rendőrt, a mely elé azallat meglehetősen nagy tömeg gyülekezett. Azonban bent a bolt erről senkinek sejteltet sem volt. Madarász kezűt próbált s a kiszolgáló bolti leánytá tréfálózott. A rendőrfőhadz várta, de aztán unalmasnak találta a feladatát; belépett tehát és Madarász halászápadt lett, de azért teljes nyugalmat tettetett, kifizette a vett tárgyakat és követte a rendőrt. Mikor künn a nagy néptömeget meglátta, ösvenyt akart törni magának az emberek közt, futni kezdett és a vásári sátrak mögött buvóhelyet keresett. A rendőrfőhadz utána mentek, és Boxberg városi hivatalnoknak sikerült az üldözöttet a raktárak közt elfogni. Aztán a városházára vezették, s ott a fővárosi rendőrközegnek adták által.

Többrebeli adakozás érkezett ma szerkesztőségünkhöz a szegediek számára, azonban térhiány miatt kénytelenek vagyunk követező számunkra hagyni azok közlését.

magában, mindjárt az első hangoknál megmondja, hogy operával, meg pedig classicus operával van dolgnak. Különb, mint minden classicus zene, nem igen fűbűnöző. De ez itt-ott mégis az. Az egészen bizonyos melancholicus hang vonul végig, mely néha az érzelme legmélyébe hatol, míg máskor játszi, pajzán hangfutamokba csap át, de minden frivolitás nélkül. Oly zene ez, melyet egyszeri hallásra kelőleg felfogni s méltatni nem, csak élvezni lehet. A tartalom nem felel ugyan meg a zenének, de mindamellet is bir némi érdekességgel.

Az előadásról csak dicséretet mondhatunk. Meglátszott az egyes szereplőkön ugy, mint az egész meneten, hogy a készülésre kellő idő és szorgalom volt fordítva. A dicsőségből természetesen Mándokynak jutott az orosz-lángész. Az ő lány kristálytisza áriái s Peketével énekelte duó legnagyobb tetszést idéztek elő. Nyilva Irma szokott kedveséggel, Szathmári Árpád szokott komikummal, s Traversz (dragonyoskaplár) szokott „múltós”-gal játszottak. Közönség szép számmal.

Apr. 4-én két ismert, de itt rég nem látott vígjáték adatott: „Timotheus apát keres”, és „Fipsz a híres nősziabó.” Amabban Vízváry és Szathmári Árpád tündek ki. Utóbbi remekül alakította az álszentkedő Plum-bake-ot. „Fipsz”-ben vendégmivészünk a töle egykor látott mulatságos alakot eleveníté fel előttünk, a nemzeti színház légkörében megfünömt, pompás komikummal. Vízváry e magában véve jelentékeny szerepből oly alakot csinál, melyet ha egyszer látunk, lehetetlen elfeledni. Couplet-i, melyek közt volt uszoros-dal is párfalya, riadó tapsokat idéztek elő. Mészáros Ildának minden játékán újabb-újabb haladás mutatkozik. Ő valóban sokat igérő tehetség, ki előtt szép jövő áll. Traversz és Zöldy n. é. szintén élénken játszottak. A közönség zsufolásig megtöltte a színházat.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Nyiltér.
Igérvények
Magyar királyi nyeremény sorsjegy
a f. évi április 15-éni húzásra
főnyeremény: 100,000 frt.
levonás nélkül 3/4 frt és bélyeg,
az „páregyesületi tak és hitelintézet”-nél
Debreczenben. (99) 1-3

Legujabb divatu férfi és

KRAICZ GYULA

előbb:
(ORMÓS FERENCZ)

norinbergi és diszaru fiókiuzlete Bécsből

Debreczenben, a főpiacoz. Scheer Bernát ur házában, a Bika szállodánál szemben

Ajánlja dusan berendezett raktárát:

Vadászati és védő czikkek: Percusion, Lefauchaux, Lancaster és Flobert tegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.

Lovaglásra: angol disznóbőr nyergék, kantárok, izsaasztók, zabolák, kengyelvasok, sarkantyúk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregszappan.

Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndök, táskák, toilethez berendezett cassetek és táskák, Plaid szijak, gummi kopényegek.

Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca, és alpacca ezüst nyéllel, britaniaérez, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, cukorkeverők és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrleők, gyorsforralók, husvági és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, britania érez- és alpacca-tálcák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, érez, pakfong, alpacca, és alpacca ezüstből, R. Ditt m ar-féle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.

Toilethez: fésűk, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.

Háli legyerezők, ékszerék, virágcsokor-tartók, legyerező-szinórok. Különbféle diszárak vas, bronz, fa, porcellán, maché és bőrből.

Optikai czikkek: orrcsüptők, szemüvegek, Lorgnettek, táv és színházi látóövek, barometrum, hőmérők, szesz, cukor, bor, sör, eczetmérők, vízmértékek.

Férfi és gyermek kalapok és sikkák, koztyúk, esőernyők, sétabotok, tájtek pipák, szivar szikkák, zsebkések, pénz és szivartárcsák, dohányvágo gépek. — **Gyermek-játékok.** Szodaviz-gépek 8 1/2 forinttól 20 forintig.

Gyors és biztos

SEGÉLYT!

eredményeztek a Hoff János-féle maláta gyógytápszer készítmények, az idült legcsóhurut, a tüdőbajok, a zíha, a sorvadás a gyótró köhögesi inger és a gyomor-bántalmaknál.

Az alábbi köszönő iratot, mely doktor Schnitzler itteni tanár ur által lett hitelesítve, sietve igyekezünk a hasonló bajokban szenvedők figyelmébe ajánlva közöleteni.

A legujabb köszönőirat Bécsből.
1878. april havában.

Tisztelt uram!

Már régebbi időktől fogva szenvedek legcsóhurutban. Orvosom dr. Schnitzler tanár ur nekem az ön Hoff János-féle maláta kivonat egészségí sörét ajánlotta. Ezennel beismerem, miszerint nekem az ön Hoff János-féle maláta kivonat egészségí söre gyors segélyt nyújtott. Mély tisztelettel

Poppa Miklos N. orv. növend.
Bécs, 1878. apr. 20.

Életben megtartva.
(A felgyógyult saját szavai.)
Unterheinzendorf, 1878. márcz. 6.
Tektintes uram! Felkerem 7 1/2 kilo Hoff János-féle maláta egészségí csokoládé meliőbbi szives megküldésére, mivel nóm ezen Hoff János-féle erósti maláta egészségí csokoládétól nyerte vissz a egészségét s csakis ebből él.

Seltzmal Antal erdész.
Debreczen kapható Rickl József Zelt. 64 4-8 mos urnál.

Meghívás.

a debreczeni

„ISTVÁN” GÖZMALOM TARSULATNAK

folyó évi ápril 6-án délelőtt 10 órakor

a városháza nagy tanácstermében tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉRE

TÁRGY-SOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése a társaságnak mult évi üzleteiről és a fontosabb intézkedésekről.
2. Az igazgatóság évi számadása.
3. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi számadás és mérleg megállapításáról.
4. Az igazgatóság tagjai közül két tagnak kilépése folytán ezen két helynek választás utján betöltése.

Az alapszabályok 28-ik czikkje értelmében felhivatnak a társulat részvényesei, hogy a közgyűlés előtti napig a társaság iródjában — Czegléd-utca 3-ik sz. a. — magukat igazolási jeggyel elláttni ne terheltessenek, hol az igazgatóság évi jelentése és a mérleg f. hó 28-ik napjától kezdve megtekinthető.

Kelt Debreczenben 1879 márczius 3-án.

(69) 3-3

az igazgatóság.

gyermek kalapok nagy választékban.

PERGE ISTVÁN és ROZSLAY GÉZA

gépészek N.-Váradról

Tisztelettel ajánlják a n. é. gazdálkodó közönség figyelmébe, az ez ideig bár hol versenye fellépett, mindentit az első díjját elnyert, — a mostan sokott használatuakól egészen eltérő alkatu

Öntött és vertvasból készült szántó ekéiket
bár mely darabért jóttállás válaltatván.

Kizárólagos raktár Debreczen és vidékére

Tóth Gyula előbb
Tóth Lajos és Társa
vas üzletében,
(85)5-6 üzlethelyiség városház piacz-czegléd-utca szögletén.

A Csáthy Károly-féle pallagi 50 nyilas tanyabirtokot három évre haszonbérbe azonnal is kiadom.

Poos Gyula.
széclényi utca 1772. sz. a.
(95 3-3.)

Hirdetés.

Alulírott van szerencsem jeleníteni hogy a helyben levő rabokkal való munkáltatási jogot kibéreltem az államtól. Ennélfogva kertekben, szérűkben, magtárban, gyárban, mezőn, közeli földekben, szőlőkertben, udvarokon és udvarkertekben, építkezésnél előforduló munkálatok és favágás teljesítését felvállalom a legutányosabb áron. — Dolog idő d. e. 6-tól 12-ig d. u. 1-től 7 óráig. Ertekezhetni

Silbermann Joachimnál,
főpiacz 1581. sz. a.

Graetz Gyula, főletéteménye Bécs, VI. Mariahilferstrasse 79.
ajánlja következő specialitásait, mint igen kitűnőket:

Jacobi T. aranyér elleni növény-likóre
300 forintot

Éstek annak, ki

Dr. Hartung száj- és foggyökének
használati mellett (egy üveges 60 kr. használati utasítással együtt) valaha ismét fogfájást kap, vagy szagos szájú s. v. Vidékre 1 fr. 50 kr. nek postautalványon beküldés mellett két üveges barometrum küldetik. Két üveges állól nem remélhető. Főraktár Graetz Gyulánál, Bécs VI. Mariahilferstrasse 79. sz.

Szerezeték vasat véreitekbe!!!
ezt mondja dr. Bock lipsei tanár!
E vassal megtakarja mindenki, a ki

Jakobi Th. aczéleopp-likórt iszsa!

Ezen aczéleopp-likór gyökerez gyógyászati véretergény és annak minden kivételéveli pi. sikkórág stb. ellen. Ezen aczéleopp-likór már rövid használat után a véretergények új erőregetés vért ad, és így új életet ad az új életnek, mint minden egészséges, virágzó szervezet, az idegek és izmok az emberi testben új erőregetésre szorítják egy sorsát, az életműködésüket új, töltetűre ébreszt. E szerint nem kitűnő hátszereket egy hátszereket sem válna eszedd hátszereket. Ezen aczéleopp-likórt költötte, jó lesz van, és így teljes joggal ajánlható a leggyengébb hátszereket.

Ára palackonként használati utasítással együtt 1 fr. 50 kr. Vidékre 1 fr. 60 kr. beküldés mellett bérmentő küldetik.

Főletéteménye az osztrák-magyar korona-tartományok területén: Graetz Gyula, Bécs, VI. Mariahilferstrasse 79. sz.

(86) 3-16